

particular, distance learning as an organizational form has a significant potential, which means creation of accessible and necessary information environment, the possibility of using diagnostic measures, continuous updating and supplementation of educational content, its systematization, which are required for professional growth. An integrated combination of course training and distance learning will ensure the continuity of the professional competence development process of HMEE specialty courses lecturers'.

Key words: distance learning, specialty courses lecturers, advanced training, development, competence.

Стаття надійшла до редакції 21.09.2017 р.

Прийнято до друку 24.11.2017 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Караман О. Л.

УДК 371.11

В. Г. Чуркіна, К. О. Косенко

САМООРГАНІЗАЦІЯ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА УПРАВЛІНЦЯ ЯК СКЛАДНИКИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Освітні заклади відіграють велику роль в житті суспільства, впроваджують результати наукових відкриттів, є центрами освіченості й професіоналізму. На думку ряду дослідників В. Андрущенка, В. Кременя, А. Мудрика, Г. Шевченко, А. Корецької, О. Матвієнко саме освіта покликана сприяти формуванню духовного потенціалу нації, духовному розвитку кожного члена суспільства [5]. Відкриття II половини ХХ ст. у галузі природничих наук в 70-х рр. підтверджує спільність закономірностей і принципів самоорганізації самих різних складних макросистем – фізичних, хімічних, біологічних, технічних, економічних, соціальних.

Сучасні університети, академії відповідно до нового «Закону про освіту» є суб'єктами освітньої діяльності, «сприяють всебічному розвитку людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору» [5].

Сучасна освіта перебуває у стадії оновлення навчального змісту й удосконалення його структури, з метою передачі знання орієнтованого

на людиноцентричну парадигму, ґрунтується на ідеях компетентнісного, діяльнісного й особистісно-зорієнтованого підходів, сприяє консолідації громадян держави. Це актуалізує для вітчизняної системи освіти відповідно до «Закону про освіту» впровадження трьох видів результативності та якості освіти (формальної, неформальної, інформальної), здобуття певних професійних компетентностей, а також формування європейських цінностей та ідеалів, зміни уявлень про стандарти життя та стереотипи мислення.

Метою статті є обґрунтування значущості професійної компетентності управлінця, її складників самоосвіти та самостійної роботи.

Оскільки вчені наголошують на освіті як складнику успішної соціалізації, самоорганізації та самоevolюції, виникає необхідність підготовки особистості в складних умовах інформатизації та інтелектуалізації суспільства, використання інноваційних нано-, біо-технологій, наявності глобальних загроз (війн, катастроф, екологічної кризи).

Основні положення змісту вітчизняної освіти інтегрують знання різних галузей знання, що обумовлює зріст ролі інсайту (інтуїції), усвідомленого знання. Інтуїція визначається як механізм самоорганізації та самодобудови уявних образів, ідей та уявлень. «Управляти інтуїцією означає ініціювати власне добудовування, переструктурування розумового матеріалу» [7, с. 211]. Актуалізує дослідження синергетики, теорії хаосу, теорії дисипативних структур тощо, що концентрує свою увагу на аналізі усіх типів складних систем: складних, надскладних, відкритих і здатних до саморозвитку, самоорганізації та самоevolюції. Сучасна наукова картина світу і досягнення синергетики відкривають широкі можливості для моделювання освітніх процесів. Складні системи здатні до саморозвитку характеризуються відкритістю, обміном речовиною, енергією та інформацією з зовнішнім середовищем. У таких системах формуються особливі інформаційні структури, що фіксують («досвід» попередніх взаємодій).

Сьогодні пізнавальне та технологічне освоєння складних систем, що є саморозвиненими та інтелектуальними визначають стратегію науки і технології. Залучаються можливості сучасних біотехнологій і, перш за все, генетичної інженерії, систем сучасного проектування, коли береться не тільки та чи інша техніко-технологічна система, але й комплекс: людина – техніко-технологічна система, екологічна система, культурне середовище. До систем, що здійснюють саморозвиток та інтелектуалізуються належать: сучасні складні комп'ютерні мережі, які передбачають взаємини людина-комп'ютер, людина-медіа, людина-«глобальна павутина» – Інтернет.

Проблеми синергетики у суспільно-гуманітарних процесах розглянуто у працях І. Пригожина, П. Гуревича, Н. Моїсеєва, Л. Назаретяна, К. Делокарова, Є. Спіріна тощо. Вчені спираючись на методологію синергетики доводять що людина є особливою

надскладною системою, що постійно розвивається та еволюціонує. Методи синергетики дозволяють пояснити природу складних систем, їхню організацію, джерело саморозвитку. Надскладними є системи – світ, людина та суспільство, що підпорядковуються єдиним універсальним законам еволюції та самоорганізації [6, с. 41–42].

Термін «синергетика» впровадив німецький фізик, Герман Хакен (праця «Синергетика»), утворивши його з грецьких слів син – «спільне» і Ергос – «дія» – «співдія». Синергетика спиралася на міждисциплінарний підхід, на принципи, що керують процесами самоорганізації. Її провідним завданням стало з'ясування законів побудови організації, виникнення, упорядкованості. На відміну від кібернетики акцентувались питання управління та обміну інформацією, і принципи побудови організації, її розвитку [12].

У центрі сучасних уявлень про еволюційні процеси знаходиться поняття «самоорганізації», яке пов'язано з оновленням змісту та структури освіти, ідентифікації людини як суб'єкта власного розвитку.

Складні саморегулюючі системи можна розглядати як стійкі стани, як цілісності, що здатні до саморозвитку, коли відбувається перехід від одного виду саморегуляції до іншого. Саморегулюючим системам властива ієрархія рівневої організації елементів, здатність породжувати в процесі розвитку нові рівні.

Кожний новий рівень здійснює вплив на раніше сформовані, перебудовує їх, в результаті цього система знаходить нову цілісність. З появою нових рівнів організації система диференціюється, в ній формуються нові, відносно самостійні підсистеми. Що обумовлює трансформації управління, виникнення нових параметрів порядку, нових типів взаємин.

Л. Телиженко доводить, що синергетика, розкриває загальний для усіх систем механізм розвитку [6, с. 63]. Синергетичний підхід залучають з метою аналізу проблем про світ, людину та суспільство.

Синергетичний підхід до особистості це холістичний підхід до людини як цілісної істоти: єдності духу, душі й тіла, духу та матерії. Душевно – духовна реальність в синергетичному світі є невіддільною від особистості та її буття, і пов'язана з рівнями самоорганізації.

На основі синергетичного підходу до людини формується нова освітня парадигма, яка, виключає протистояння ідеального та духовного матеріальному, ґрунтується на розумінні природи людини як надскладної системи, яка постійно еволюціонує. Так І. Бурдье, і А. Гідденс доводять, що людина як раціональна істота творить більше, ніж вона знає теоретично, бо раціональність, характерна для повсякденності, і це взаємопроникнення індивіда соціального світу та його суб'єктивного прочитання, він виявляє справжню «онтологічну співучасть, принцип знання без свідомості, інтенціональності без інтенції...» [2, с. 25].

Синергетичний підхід передбачає перебудову змісту та методів навчання та виховання орієнтуючись на людину як цілісний,

космопланетарний феномен, що актуалізує нову концепцію духовної еволюції людини та суспільства.

На думку ряду дослідників феномена духовності особистості, духовного здоров'я, духовного зростання в межах традиційної науки та здатна вирішити лише частково: розглядається лише фізична та частково психологічні (душевні) складники людської істоти. М. Христенко визначає духовний потенціал як якісну зумовленість і передспрямованість етично-психологічного й інтелектуального змісту духовності, організоване «спрямування» до духовності [11, с. 13]. Є духовною сутністю та духовною потенцією людини опікуються духовно-релігійні та духовно-езотеричні філософські вчення. Таким чином, духовні потенції віртуально містять нескінченні можливості індивіда, обумовлюючи їх розкриття в процесі його самореалізації, що є особливою формою екзистенціальної спрямованості існування особистості на основі розгортання та проектування дійсності в контексті можливого.

Професійна особистість сфери освіти (управлінець, менеджер) має бути професійним лідером, здатним повноцінно виконувати свої функції та забезпечувати європейські стандарти адміністрування у галузі освіти, і в педагогічному колективі. Це обумовлює неперервність здобуття знання, реалізацію духовних потенцій, звернення до проблем сучасної науки, вивчення передового досвіду європейців в сфері освіти, розвитку творчості та креативності, усвідомлення себе особистістю.

Процес управління освітою – це діяльність об'єднаних у певну структуру суб'єктів управління, спрямована на досягнення мети управління шляхом реалізації певних функцій і застосування відповідних принципів і методів управління. Сутністю процесу управління є вплив на систему освіти, який характеризується: цілеспрямованістю, організаційною діяльністю, регулюванням, аналітичною роботою. Процес управління складається з таких стадій: визначення мети, прогнозування (моделювання), планування; організація, регулювання управлінських впливів; аналіз, контроль [4, с. 17]. Значущою для керівників, менеджерів, лідерів сфери освіти є освітня компетентність, що забезпечує змістову і технологічну сторони професійно-особистісного росту управлінців.

Наступ інформаційної епохи, що виражається в масовій комп'ютеризації, впровадженні інноваційних підходів до навчання та глобальної інформаційної бази радикально змінює не тільки порядок передачі знань, а й методи навчання.

У контексті сучасного мультикультурного, взаємопов'язаного і взаємозалежного світу, в абсолютно несхожих умовах відтворюється практика (ідея) середньовічних університетів, коли локальна корпорація «виявляється в той же час інтернаціональною: її члени, викладачі та студенти прибувають з різних країн; вона інтернаціональна і за способом діяльності, бо наука не знає кордонів, і за своїми горизонтів, оскільки санкціонує *licentia ubique docendi* – право викладати всюди, чим і

користуються випускники найбільших університетів» [8, с. 42]. Але якщо простором середньовічного університету був весь християнський світ, то простором сучасного університету чи академії стає все світове співтовариство. І в світлі цього значення вища освіта університету як «спільноти комунікації» (Ю. Габермас) стає величезним. На думку Габермаса, головним законом вищої освіти (університету) є комунікація [10, с. 15]. Так, він відзначає комунікативні форми наукової та академічної аргументації пов'язують разом все різноманітні функції університетського навчального процесу. Своєю теорією мовних дій він підтверджує тезу про те, що розум є головною умовою існування суб'єктів, здатних говорити й діяти.

Синергетика – це мудрість м'якого управління, управління через поради та рекомендації, фактично управління як самоврядування. Синергетична знання говорить про те, як наслідувати природі у вирішенні конфліктів, в притирання частин до цілого, в розвитку від етапу до етапу. Синергетика допомагає виявити еволюційні, історичні шари мудрості в кожному з нас.

Теорія самоорганізації активно впроваджується в даний час в різних країнах в ряді наукових шкіл в найрізноманітніших аспектах (І. Пригожин, Г. Хакен, Ф. Варела, Е. Ласло, К. Майнцер, Б. Мандельброт, Е. Моран тощо), зокрема в методології сучасних дослідницьких програм, програм міждисциплінарних або трансдисциплінарних досліджень. Ця галузь знання ініціює глибокі зміни в методологічних підходах сучасної науки, в філософському погляді на світ, стилі наукового нелінійного мислення, нетрадиційного погляду на світ – синергетичне бачення світу.

Парадигма самоорганізації, синергетична парадигма, як відзначають І. Пригожин і І. Стенгерс, обумовлює новий діалог людини з природою, що призводить нового діалогу людини з самою собою і з іншими людьми. Нелінійна ситуація, ситуація біфуркації шляхів еволюції чи стан нестійкості нелінійного середовища, чутливості її до малих впливів, пов'язана з невизначеністю та можливістю вибору. Здійснюючи вибір подальшого шляху, суб'єкт орієнтується на один з власних досвідів, визначених внутрішніми властивостями середовища шляхів еволюції і в той же час на власні цінності. Обираючи найбільш сприятливий для себе шлях, з метою самореалізації, успішності в даному суспільстві. Синергетику тому можна розглядати як оптимістичний спосіб оволодіння нелінійної ситуацією. У сучасній ситуації прискореного та нестабільного розвитку світу це – оптимістична спроба зрозуміти принципи еволюції і коеволюції складних систем, розкрити причини еволюційних криз, нестабільності та хаосу, оволодіти методами нелінійного управління складними системами, що знаходяться в стані нестійкості.

Але проблема полягає в тому як в станах нестійкості, криз забезпечити самоврядування та самопідтримку освіти що сприятимуть розвитку.

Модернізація освіти має бути взаємопов'язана з орієнтирами на ідеали краси, яка з синергетичної точки зору може бути розглянута як проміжний феномен між хаосом і порядком. Краса – це не повна симетрія, або деяке порушення симетрії (порядку).

Синергетичний підхід до людини – це новий підхід до духовного здоров'я людини, індивідуальним або колективним (соціотерапія). Відкриваючи принципи від простого до складного, синергетика будує новий холізм. Синергетичний підхід до людини – це холістичний підхід. Якщо мова йде про здоров'я, то це гештальт-терапія. Лікування ототожнюється із «новим відкриттям себе», «повернення до самого себе». Основи гештальту пов'язують із ідеями німецького лікаря-психотерапевта Фрица Перлза.

Механізм творчого мислення, «роботи» інтуїції може бути розглянуто як механізм самоорганізації, самовідтворення візуальних і уявних образів, ідей і уявлень. Механізм самовідтворення (самоформування) спрямований на упорядкування, наслідування принципів системності. Установка (план, основна ідея або образ) виконують значущу роль в процесі стимулювання до дії.

Актуалізується збільшення різноманітності, переоцінки пізнавальних цінностей, відсікання «непотрібного», наявності «неправдивого знання», вибір і відбір пов'язаний із механізмом творчого мислення, аналіз варіантів вчинків, а вибір головного, що дозволяє організувати ціле. Самоорганізація і є цією ключовою ланкою, у якій інтелектуальне та словесне, вчинки та творчість пов'язані з безжалісним відкиданням, знищенням когнітивного (знаннєвого) хаосу.

Механізм самоорганізації та творчості в освіті це не просто «інсайт перебудова», це миттєва організація цілісної структури. Зокрема це духовний потенціал особистості, її цілісність відтворена у досвіді та соціальній активності, що може розглядатися у соціально-екзистційному вимірі та аксіологічно-культурному вимірі. Тому, наукове відкриття може бути інтерпретовано як реорганізація проблемного поля (поля питань), як кристалізація знання, вихід на структуру. Причому в науковій творчості, простежується ряд кристалізацій.

Синергетичне бачення історичного розвитку науки та культури складається з уявлень про принципову нелінійність і циклічний характер розвитку, нерівномірності темпів розвитку і чергуванні періодів «згущення інновацій» («сплеску талановитості») і «розрідження інновацій» в науці і культурі, інерції парадигмального свідомості і цінності маргінальних і архаїчних елементів в науці і культурі.

З позиції синергетики наукові революції можна ототожнити з «точки біфуркації» розвитку науки і культури. Наукові революції пов'язані з вибором між альтернативами і з поворотом, докорінною зміною в науковій картині світу. У передреволюційний, критичний період, як правило, відбувається «розмноження» наукових напрямків і шкіл, тобто переважають дивергентні тенденції. І саме ця різноманітність підходів,

концепцій та інтерпретацій конструктивно для вибору в «точках біфуркації» власних стійких тенденцій розвитку систем наукового знання. Одним з ключових елементів нової схеми передачі знань є система відкритої освіти. Це складана система, що виникла, як реакція на кризу в освіті, з наростанням розриву між освітою і культурою, освітою і наукою, відчуженням особистості від процесу освіти.

Серед шляхів еволюції (мета розвитку) здійснюється вибір шляху в точках розгалуження (точках біфуркації), що пов'язані з особливостями розгортання модернізаційних процесів. Справжній стан системи визначається не тільки її минулим, її історією, а й будується, формується з майбутнього, відповідно до потенційно новим порядком самоорганізації [10, с. 9–18].

Освітня компетентність передбачає сформованість «Я-концепції» керівника та її регулюючу роль у безперервній професійній освіті, готовність до безперервного професійно-особистісного саморозвитку, освітньої продуктивності.

Прогнозування розвитку професійної компетентності керівника може спрямовуватися за допомогою освітнього самовизначення (прийняття себе як об'єкта безперервної професійної освіти) і професійно-особистісного саморозвитку засобами освітньої діяльності [1, с. 14].

Категорія «професійна компетентність» сьогодні пов'язується з можливостями «інформальної освіти (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям. А також визначається рівнем професійної освіти, досвідом та індивідуальними здібностями людини, її мотивованими прагненнями до безперервної самоосвіти та самовдосконалення, творчим і відповідальним ставленням до справи [3].

Професійний розвиток керівники навчального закладу передбачає важливу якісну характеристику – потребу в постійній самоосвіті. Погоджуємось з висновками П. Підкасистого, який відзначає, що основою самоосвіти особистості є наявність потреби у конкретних знаннях тісно пов'язаних з розвитком потреби пізнання, яка проходить декілька фаз у своєму розвитку: виникнення потреби, її насичення та задоволення. Саме це складає серцевину самоосвіти як педагогічної проблеми, систематична організація розумової праці [9, с. 27].

Трактуючи особистість як складну систему, яка постійно саморозвивається, проходить відповідні ступені духовного зростання від людини егоцентричної спрямованості до людини з космічним рівнем свідомості. Сьогодні розглядаються закономірності духовного становлення людської істоти, її духовних потенцій, рівнів її духовного зросту та їх сутнісні властивості; внутрішні механізми духовної еволюції людини та кризи, через які вона проходить у процесі її духовного саморозвитку; визначено характерні ознаки духовно пробудженої

людини, планетарно-космічну місію високодуховної людини (В. Вернадський), духовна людина за богословськими, духовно-езотеричними, науковими підходами тощо.

Сьогодні актуалізуються ідеї самоосвіти, самоорганізації, самостійної роботи управлінця в галузі освіти спрямовані на формування його професійної компетентності.

З позицій синергетики освіти та спеціалізовані освітні заклади можна індифікувати як складні структуровані об'єкти. Принципи та методологію синергетики важливо застосовувати до розробки нових типів освітніх систем і комплексів в яких будуть звертатися до духовних потенцій особистості.

Актуалізуються питання пошуків фундаментальних структур і елементів цілісного, як і альтернативного та встановлення в пошуках інтегральних характеристик цілого.

Отже, процес самоосвіти, саморганізації, самостійної та індивідуальної роботи є одним із шляхів формування професійної компетентності управлінця. Ця сфера є основою для досягнення вищого рівня професійної майстерності. Бо самоосвіта посідає особливе місце в системі формування професійної компетентності управлінців.

Цінністю самоосвіти є розвиток у фахівця здатності до самореалізації творчих потенцій, спрямованості на саморозвиток упродовж усього життя. Зміст самоорганізації керівника сфери освіти залежить взаємопов'язаний з рівнем його фахових знань, науково-теоретичною та методичною підготовкою, психологічною ерудиції, ступенем його відповідальності за виконання посадових обов'язків, від навичок самостійного оволодіння знаннями, від змісту мотивації власного вдосконалення. Таким чином, процес самоосвіти, самоорганізації є оптимальним шляхом формування професійної компетентності управлінця сфери освіти оскільки сприяє розвиткові здатності до самовдосконалення, самореалізації творчого потенціалу.

Список використаної літератури

1. Астафьев Б. А. Здоровье природы и человека в свете теории генетического единства мира Сб по валеологии //Валеология: сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку / Мат. УІ міжн. наук.-практ. конф., квітень 2008: У 4-х т. Т. 3. / За ред. проф. М. Гончаренко. – Харків : 2008. –Т. 3. – 380 с. **2. Бурдые П.** Начала / П. Бурдые. – М. : Sociologos, 1994. – С. 25. **3. Вознюк О. В.** Педагогічна синергетика: генеза, теорія і практика : Монографія. – Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2012. – 708 с. [ел. ресурс], доступ до джерела <http://eprints.zu.edu.ua/9067/> **4. Державне управління у сфері освіти :** конспект лекцій з дисциплін нормативної частини магістерської програми за спеціальністю «Державне управління у сфері освіти» / авт. кол. : Н. Г. Протасова, С. В. Крисюк, Т. О. Лукіна та ін. ; за заг. ред. Н. Г. Протасової. – К. : НАДУ, 2012. – 60 с. **5. Закон України про освіту**

[ел. ресурс], доступ до джерела <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> 6. **Князева Е. Н.** Синергетика / Е. Н. Князева, Е. Н. Курдюмов – М. : Ком Книга, 2007. – С. 211–212. 7. **Курдюмов С. П.** Основания синергетики / С. П. Курдюмов, Е. Н. Князев. – СПб., 2002. – С. 211–212. 8. **Ле Гофф Ж.** Интеллектуалы в Средние века / Ж. Ле Гофф / пер. А. М. Руткевича. 1-е изд. Долгопрудный : Аллегро-Пресс, 1997. – 210 с. 9. **Пидкасистый П. И.** Самостоятельная познавательная деятельность школьников в обучении: теоретико-экспериментальное исследование / И. П. Пидкасистый. – М. : Педагогика, 1980. – 240 с. 10. **Хабермас Ю.** Идея университета. Процессы обучения / Ю. Хабермас // *Alma Mater* (Вестник высшей школы). – 1994. – №4. – С. 9–18. 11. **Христенко М. А.** Духовный потенциал личности: проблемы актуализации: автореф. дисс. ... канд. филос. наук. – Волгоград: Б. и., 2003. – 26 с. 12. **Prof. em. Dr. rer. nat. Dr. h.c. mult. Hermann Naken:** Center of Synergetics [ел. ресурс], доступ до джерела <http://itp1.uni-stuttgart.de/en/institut/arbeitsgruppen/haken/cos.php>

Чуркіна В. Г., Косенко К. О. Самоорганізація та самостійна робота управлінця як складники професійної компетентності

В статті визначено вплив самоосвіти, самоорганізації, самостійної роботи управлінця в галузі освіти на розвиток його професійної компетентності. Здійснено аналіз основних умов ефективної самоорганізації та самостійної роботи управлінця. Розкрито зміст понять інсайту (інтуїції), «духовні потенції». Акцентовано увагу на трансформаціях в освіті, що обумовлює звернення до методології синергетики.

Ключові слова: самоосвіта, самоорганізація, професійна компетентність, духовність, неперервна освіта.

Чуркина В. Г., Косенко Е. О. Самоорганизация и самостоятельная работа управленца как составляющие профессиональной компетентности

В статье определено влияние самообразования, самоорганизации, самостоятельной работы управленца в области образования на развитие его профессиональной компетентности. Осуществлен анализ основных условий эффективной самоорганизации и самостоятельной работы управленца. Раскрыто содержание понятий инсайта (интуиции), «духовные потенции». Акцентировано внимание на трансформациях в образовании, что обуславливает обращение к методологии синергетики.

Ключевые слова: самообразование, самоорганизация, профессиональная компетентность, духовность, непрерывное образование.

Churkina V., Kosenko K. Self-Organization and Independent Work of the Manager as Components of Professional Competence

The article outlines the influence of self-education, self-organization, independent work of the manager in the field of education on the development

of his professional competence. The analysis of the basic conditions of effective self-organization and independent work of the manager is carried out. The contents of insights (intuitions), "spiritual potencies" are revealed. The emphasis is on transformations in education, which leads to an appeal to the synergetics methodology.

Key words: self-education, self-organization, professional competence, spirituality, continuous education.

Стаття надійшла до редакції 09.09.2017 р.

Прийнято до друку 24.11.2017 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Рассказова О. І.

УДК 378.147

І. Г. Шевирьова

**ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ
МЕДІА-КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**

Сучасні інформаційні технології активно впливають на розвиток освіти в країні. Оскільки медіа стає невід'ємною частиною освітнього процесу в школі, то сучасні фахівці початкової ланки повинні бути обізнаними, грамотними та компетентними в галузі використання медіа-технологій. Очевидно, що майбутні спеціалісти мають вміло застосовувати медіа; мати власну точку зору щодо сучасних медіа-інновацій; володіти навичками критичного мислення; виступати ініціаторами розвитку інформаційних технологій у системі початкової школи. Варто додати, що лише медіа-компетентний учитель зможе навчити учнів вільно орієнтуватися в соціальних мережах; обирати з великого потоку інформації ту, яка потрібна для навчання; грамотно аналізувати дані, отримані з медіа; практично застосовувати набуті знання засобами медіа; інтерпретувати окремі терміни та символи медіа.

Проблема формування медіа-компетентності особистості не є новою. Їй присвячені дослідження зарубіжних (К. Безелгет, О. Гук, І. Жилавська, Р. К'юбі, М. Маклюен, Л. Мастерман, А. Немерич, О. Федоров, Е. Харт) та вітчизняних учених (В. Гаврильченко, О. Дем'янчук, Г. Онкович, В. Протопопова, А. Сулім, В. Шарко, Н. Шубенко). Зазначимо, що сутність поняття «медіа-компетентність учителя», умови її формування більш ґрунтовно розкрито в розвідках зарубіжних дослідників, натомість у вітчизняній науці означена проблема досліджена фрагментарно.

Отже, метою статті є обґрунтування педагогічних умов формування медіа-компетентності учителя початкових класів для оптимізації підготовки майбутніх фахівців в умовах вишів.